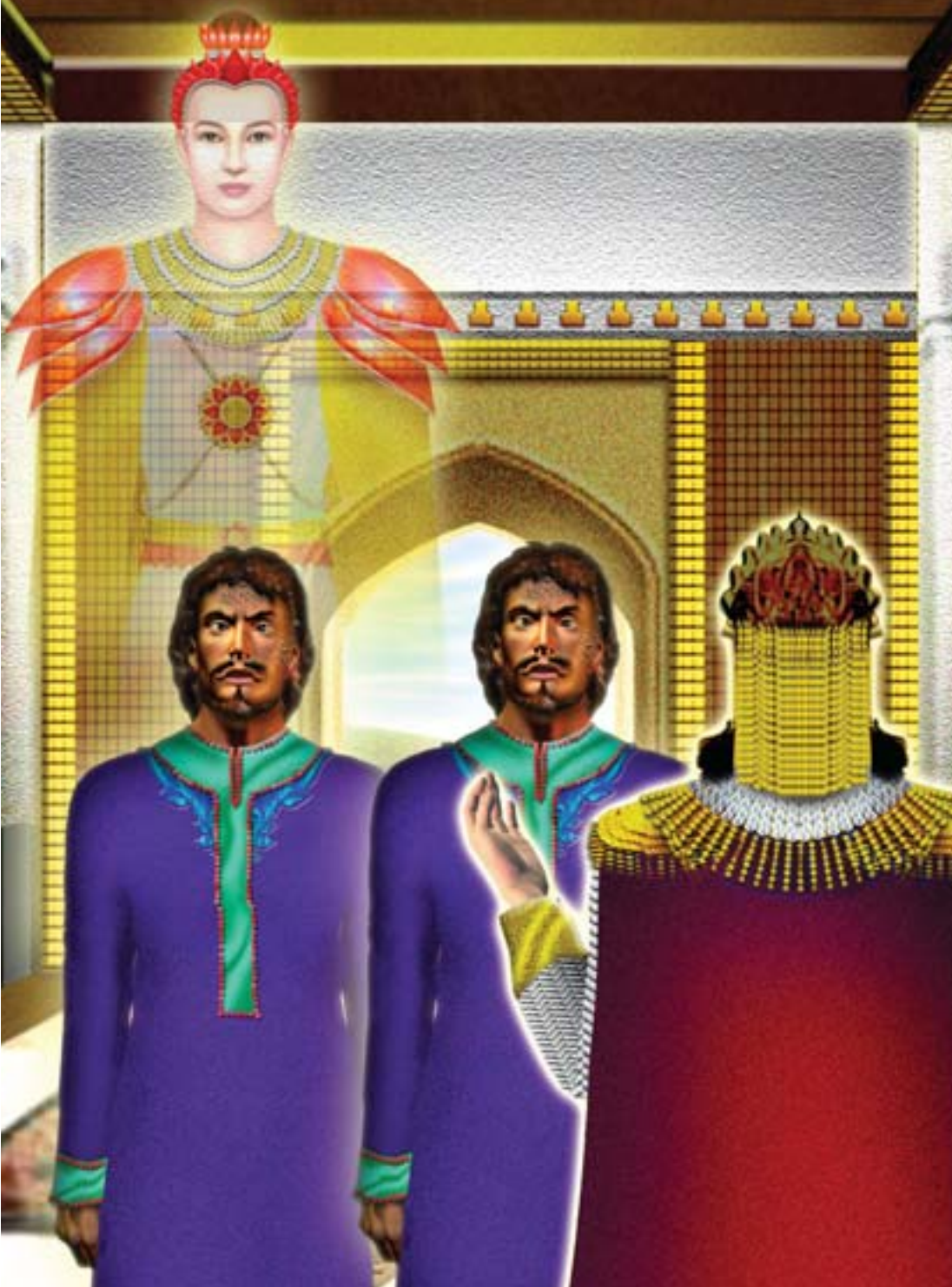

๑๕

เลิ ก ต ร ะ ห นี้ ต ล อ ด ไ ป (๒)

ทาน ท่านกล่าวว่าเป็นต้นเหตุสำคัญของความสุข เป็นต้น
ทาน ท่านกล่าวว่าเป็นที่ตั้งแห่งบันไดทั้งหลายที่ไปสู่พระนิพพาน
ทานเป็นเครื่องป้องกันของมนุษย์ เป็นเผ่าพันธุ์ เป็นเครื่อง
นำหน้า เป็นคติสำคัญของสัตว์ที่ถึงความทุกข์

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๓

ไม่มีวิธีการใดที่จะขจัดความคิดเบียดเบียน ความเห็น
แก่ตัว การทะเลาะเบาะแว้ง ความเห็นผิดของมนุษย์ ให้หมดไป
จากโลกนี้ได้ดีเท่ากับการประพฤติปฏิบัติธรรม ให้เข้าถึงความ
เหมือนกัน คือ พระรัตนตรัยภายใน การปฏิบัติธรรมเป็นภารกิจ
ที่ติดตัวเรามาข้ามภพข้ามชาติ แต่เนื่องจากทุกครั้งที่มีมนุษย์กลับ
มาเกิดใหม่ ต่างต้องมาเรียนรู้ความจริงของชีวิตกันใหม่ บางทีก็
รู้ผิดบ้างถูกบ้าง ฉะนั้นการทะเลาะเบาะแว้ง และการทำ
สงครามภายนอกยังคงมีอยู่ต่อไป หากเมื่อใดที่ทุกคนหันมาทำใจ
ให้หยุดนิ่ง ทำสงครามภายในรบกับกิเลสอาสวะในตัว เข้าถึง
แหล่งแห่งความรู้อันบริสุทธิ์ภายใน เมื่อนั้นความขัดแย้งและ
ความเห็นที่แตกต่างจะหมดสิ้นไป ความรักและปรารถนาดีต่อกัน
อย่างแท้จริงจะบังเกิดขึ้นในที่สุด

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย พุทธวงศ์ ว่า

“ทาน ท่านกล่าวว่า เป็นต้นเหตุสำคัญของความสุข
เป็นต้น ทาน ท่านกล่าวว่า เป็นที่ตั้งแห่งบันไดทั้งหลายที่ไปสู่
พระนิพพาน ทานเป็นเครื่องป้องกันของมนุษย์ เป็นเผ่าพันธุ์
เป็นเครื่องนำหน้า เป็นคติสำคัญของสัตว์ที่ถึงความทุกข์”

เมื่อเราได้โอกาสเกิดเป็นมนุษย์แล้ว ควรสั่งสมบุญให้ทาน
ในทุกโอกาส ทานคือคลังเสบียงของการเวียนว่ายตายเกิดใน

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๔

สังสารวัฏ การจะได้สมบัติมานั้น มีทางเดียว คือ ต้องเป็นผู้ให้ก่อน ด้วยการบริจาคทาน ไม่หวงแหน ต้องให้เท่านั้นจึงจะได้ ไม่ให้ก็ไม่ได้อะไร จะให้กับสัตว์เดียรัจฉานก็ดี จะให้กับมนุษย์ก็ดี หรือจะให้กับผู้ทรงศีล มีศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ กระทั่งให้กับผู้ที่ได้ฌานสมาบัติ หรือเป็นโคตรภูมบุคคล ตลอดจนเป็นพระอริยเจ้า ผู้เป็นทักขิไณยบุคคลก็ดี ถ้าให้ถูกแหล่งแห่งบุญ ถูกื่อนานาบุญ บุญนั้นจะให้ผลเกินควรเกินคาด เป็นอสงไขยอัปปมาณัง

*ความเต็มได้กล่าวไว้ถึงตอนที่ท้าวสักกเทวราชได้เสด็จลงจากเทวโลก เพื่อมาทรมานอิลลิสเศรษฐีให้กลับตัวกลับใจใหม่ โดยได้แปลงกายเป็นอิลลิสเศรษฐีไปเข้าเฝ้าพระราชา และแจ้งความจำนงว่า ขอให้พระราชาสั่งให้พวกกราชบุรุษไปขนทรัพย์ของตนเข้ามาไว้ในพระคลังหลวง แต่พระราชาทรงปฏิเสธ อิลลิสเศรษฐีจึงขอพระบรมราชานุญาตให้ตนบริจาคทานแก่คนยากจนได้ตามความพอใจ

เมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้ว ท่านรีบออกเดินทางไปบ้านอิลลิสเศรษฐี พวกคนรับใช้และบริวารเห็นเศรษฐีกลับมาต่างพากันห้อมล้อม โดยไม่มีใครสังเกตเห็นว่า นี่คืออดีตเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริง ท้าวสักกะบอกทุกคนในบ้านว่า “เราเป็น

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๕

คนตระหนี่มาช้านาน วันนี้เรารู้แล้วว่า การให้ทานเป็นสิ่งที่ดี ขอให้ทุกคนช่วยกันบริจาคทานเถิด”

บุตรธิดาและภรรยา รวมทั้งข้าทาสกรรมกร ได้ยินถ้อยคำอันเป็นมงคลเช่นนั้น ต่างอนุโมทนาในกุศลจิตศรัทธาของท่านเศรษฐี และบอกให้คนตักลองร้องป่าวประกาศว่า ใครอยากได้เงินทอง แก้วมณี แก้วมุกดา หรือข้าวปลาอาหาร ขอให้มารับที่บ้านของอิลลิสเศรษฐี คนยากจนทั้งหลายได้ยินข่าวแล้ว ต่างพากันถือภาชนะต่างๆ ไปยืนชุมนุมกันที่ประตูบ้าน ทำวักกะทรงให้เปิดห้องที่เต็มไปด้วยรัตนะ ๗ และให้มหาชนช่วยกันขนไปตามแต่จะขนไปได้

ชาวชนบทคนหนึ่งบอกว่า ตนไม่มีโคเทียมเกวียน ท่านเศรษฐีจำแลงจึงมอบโคคู่ให้พร้อมเกวียนคันงาม ให้ชนรัตนะ ๗ คนเต็มเกวียน จากนั้นเขาได้ขับออกไปนอกเมืองเพื่อเดินทางกลับบ้าน ขณะขับไปก็พรรณนาคุณของท่านเศรษฐีไม่ขาดปาก ฝ่ายอิลลิสเศรษฐีกำลังนั่งดื่มสุราด้วยความมึนเมา เมื่อได้ยินเสียงนั้น ก็ฉุกคิดขึ้นได้ว่า หนุ่มบ้านนอกคนนี้ เอาชื่อของเรามากล่าวอ้าง จึงรีบโผล่ออกจากพุ่มไม้ ร้องตวาดเสียงดังว่า

“เจ้าคนบ้านนอก นั่นโคของข้า รถก็ของข้า เจ้าเอามาได้อย่างไร” พลงรีบวิ่งไปจับสายตะพายของโคไว้ทันที

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๖

หนุ่มบ้านนอกลงจากรถ และตะคอกเศรษฐีว่า “เจ้าหน้า
ปีศาจ ท่านเศรษฐีให้ท่านแก่คนทั้งเมือง เจ้าย่ามากล่าวตู่เช่นนี้”
ด้วยความไม่พอใจจึงทุบตั้นคอเศรษฐีอย่างแรงราวกับสายฟ้าฟาด
จากนั้นก็ดิ้งรถมาและขับต่อไป

ท่านอิลลิสเศรษฐีตัวลั่นงันก รีบปิดฝุ่นและวิ่งไปยึดรถ
ไว้อีก หนุ่มบ้านนอกก็ลงจากรถ ลงมือทุบตีเศรษฐีอย่างแรง จับ
คอเหวี่ยงไปมาและขับเกวียนต่อไป โดนเข้าเช่นนี้ ท่านเศรษฐี
หายเมาเป็นปลิดทิ้ง รีบกลับเข้าเมืองทันที ครั้นไปถึงหน้าบ้าน
ของตน เห็นมหาชนพากันขนทรัพย์ไป จึงตะโกนบอกให้เอา
ทรัพย์ของตนคืนมา แต่ก็ไม่มีใครสนใจแต่อย่างใด

เศรษฐีเห็นว่า มีแต่พระราชทานั้นที่จะเป็นที่พึ่งได้
จึงไปเข้าเฝ้าพระราช พลากรบาทหลวงความจริงทุกอย่าง พระ-
ราชาจึงรับสั่งให้เรียกท่านเศรษฐีจำแลงมา เมื่อทรงพิจารณาดู
ก็ไม่เห็นความแตกต่างของคนทั้งสอง จึงรับสั่งให้บุตรและภรรยา
มาชี้ว่า คนไหนตัวจริง คนไหนตัวปลอม ฝ่ายบุตรและภรรยา
รวมไปถึงข้าทาสบริวาร ต่างชี้ไปที่ท้าวลักกะว่า เป็นท่านอิลลิส-
เศรษฐีตัวจริง

ท่านเศรษฐียังไม่ยอมอับจน คิดได้ว่า ที่ศีรษะของตนมี
ปิ่นนารังเกียจ ซึ่งเส้นผมปิดไว้มิดชิด มีแต่ช่างกลบคนเดียว

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๗

เท่านั้นที่รู้ จึงบอกให้ช่างกลับมาชี้ตัว พระราชาตรัสถามว่า “จำอิลลิสเครษฐิได้ไหม”

ช่างกลับกราบทูลว่า “ตรวจดูศีรษะแล้วคงจำได้ พระเจ้าข้า” ท้าวสักกะได้สดับเช่นนั้น ทรงบันดาลให้เกิดปุ่มขึ้น ที่ศีรษะทันที

ช่างกลับตรวจดูศีรษะของคนทั้งสอง เห็นมีปุ่มเหมือนกัน จึงกราบทูลว่า “ข้าแต่มหाराชเจ้า คนทั้งสองหลังค่อม เดินเขยกราเล่ มีตุ่มที่ศีรษะ ข้าพระองค์ไม่อาจชี้ตัวได้ว่า คนไหนเป็น เครษฐิตัวจริง คนไหนเป็นเครษฐิตัวปลอม พระเจ้าข้า”

ท่านเครษฐิฟังแล้ว ตัวลั่นงันงก ไม่อาจตั้งสติไว้ได้ เพราะความโลภในทรัพย์ ถึงกับเป็นลมล้มฟุบต่อหน้าพระที่นั่ง ขณะนั้น ท้าวสักกะกล่าวกับพระราชาว่า “ดูก่อนมหाराช เราไม่ใช่อิลลิสะ เราเป็นท้าวสักกะ”

จากนั้น ทรงประทับยืนอยู่ในอากาศด้วยท่าทางที่สง่างาม พวกลูกๆ ช่วยกันเอาน้ำมาลูบหน้าท่านเครษฐิให้ฟื้นคืนมา และ รีบลุกขึ้นยืนไหว้ท้าวสักกเทวราช

ท้าวสักกะทรงตกเตือนเครษฐิว่า “ดูก่อนอิลลิสะ ทรัพย์นี้เป็นของเรา ไม่ใช่ของท่าน เพราะเราเป็นบิดาของท่าน ท่านเป็นบุตรของเรา เราทำบุญไว้มาก จึงได้เป็นท้าวสักกะ

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๘

แต่เธอตัดวงศ์ของเราขาดสิ้น ตั้งอยู่ในความตระหนี่ เฝ้าโรงงาน ขับไล่พวกยาจก เอาแต่สั่งสมทรัพย์บริโภคเอง เหมือนรากษสหงส ระน้ำ ถ้าเธอไม่ให้ทาน เราจะทำทรัพย์ของเธอให้อันตรธานไป จนหมด แล้วจักตีศีรษะของเธอด้วยอินทวัชรให้สิ้นชีวิตในบัดนี้”

อิลลิสเศรษฐีถูกคุกคามเอาชีวิต จึงเกิดความกลัวและ กลับได้สติ ได้ให้ปฏิญาณว่า “ตั้งแต่บัดนี้ ข้าพเจ้าจักให้ทาน”

ท้าวสักกะรับคำปฏิญาณของเศรษฐี ทรงชักนำให้ เศรษฐีดำรงในศีล และเสด็จกลับไปเทวโลกตามเดิม ตั้งแต่นั้นมา อิลลิสเศรษฐีได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ ด้วยการทำทานอย่างเต็มที่ และหมั่นรักษาศีลให้บริสุทธิ์ ครั้นละโลกแล้ว จึงมีสุคติสวรรค์ เป็นที่ไป

เห็นไหมว่า แม้เป็นเศรษฐีแล้ว ยังต้องให้ทาน จะได้รวย ข้ามชาติ ไม่ใช่เกิดมาเสวยสมบัติอย่างเดียว ส่วนท่านที่ยัง ลำบากยากจน ต้องเริ่มให้ทานได้แล้ว จะรอให้รวยแล้วจึงทำ ทานไม่ได้หรอก ต้องทำทานไปเรื่อยๆ ถึงจะรวย งานทางโลก เราก็กู้มเททำกันไป งานบุญงานกุศลก็ทำกันไป ให้เศรษฐกิจกับ จิตใจไปด้วยกัน ลักวันหนึ่งชีวิตของเราจะเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ สมปรารถนาในทุกสิ่งที่ตั้งใจไว้

ผู้รู้กล่าวว่า ทาน เปรียบเหมือนนาวา ถ้าเราหมั่นให้

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๕

ทานเป็นประจำ เสมือนการเตรียมนาวาลำใหญ่ ที่จะนำพาให้
เราข้ามพ้นจากทุกข์ในสังสารวัฏ เพราะชีวิตในท่ามกลาง
มหาสมุทร ไม่มีการทำมาหากินอย่างอื่น ต้องอาศัยเสบียงที่
กักตุนไว้ในเรือเท่านั้น ดังนั้นพวกเราทุกคนเป็นนักสร้างบารมี
จึงต้องสั่งสมเสบียงไว้ให้มากๆ นอกจากจะช่วยตนเองได้แล้ว
ยังต้องช่วยเหลือสรรพสัตว์ทั้งหลายให้ขึ้นสู่ฝั่งนิพพานให้หมด
อีกด้วย ฉะนั้นให้ทุกคนหมั่นสร้างมหาทานบารมี ประพฤติ
ปฏิบัติธรรมให้เต็มที่เสมอ

